

Vzgoja in izobraževanje v šolskem letu 1986/87

Osnovni poudarki iz Poročila o vzgoji in izobraževanju v vzgojnovarstvenih organizacijah, osnovnih šolah, šolah srednjega usmerjenega izobraževanja in domovih učencev nas opozarjajo na eni strani na številne probleme in nerešena vprašanja na področju vzgoje in izobraževanja v občini, na drugi strani pa na številne aktivnosti, ki kažejo na zavzetost družbenega okolja za spreminjanje stanja. Večina prizadevanj je bilo usmerjenih v razreševanje prostorskih in materialnih pogojev za delo, manj pa v izboljševanje vsebine dela, to je v pedagoški proces.

Dobra organiziranost vzgojnovarstvene organizacije Ljubljana Center, ki že nekaj let deluje kot enovita organizacija z enotami in ki skrbi za večino predšolskih otrok, vključenih v dnevno vzgojo in varstvo dokazuje, da dobra organizacija dela bistveno vpliva na kvaliteto poslovanja in urejanje pogojev za delo, in s tem tudi na dvig kvalitete dejavnosti. Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja, ki so v preteklem letu praviloma zavirali razvoj družbenih dejavnosti in zniževali njihov standard, je družbeno organizirani predšolski vzgoji uspelo dvigniti standard dela z zmanjšanjem števila otrok v oddelkih, povečanjem obsega priprave otrok na šolo s povečanjem strokovnosti pristopa k družbeni vzgoji otrok z motnjami v razvoju, z zagotavljanjem sredstev za obnovo številnih objektov, v katerih se odvija dejavnost, z ureditvijo igrišč pri vzgojnovarstvenih organizacijah in z izboljšanjem opremljenosti vzgojnovarstvenih organizacij z igrali in vzgojnimi pripomočki. Na kadrovskega področju so neuspešni poskusi za strokovno usposobljenost varuhinj pripeljali do spoznanja, da bo potrebno postopno zagotavljati sredstva za nadomestitev varuhinj z vzgojiteljicami. Poskusna uvedba dveh vzgojiteljic v oddelku VO Ljubljana Center je pokazala, da bi na tak način lahko rešili več problemov hkrati: zaotobili bi večjo enotnost vzgojnih vplivov, zmanjšali učinkovite velike odsotnosti vzgojiteljic in varuhinj in razvijali nove programe dejavnosti.

Ce ocenjujemo kvaliteto vzgojnoizobraževalnega dela v osnov-

nih in srednjih šolah po učnih rezultatih, ki so jih učenci dosegli, lahko ugotovimo, da se je le-ta v primerjavi s preteklimi leti rahlo znižala. Posamezne osnovne šole v občini so se po deležu učencev, ki so v preteklem letu razred izdelali razlikovale do 5 %; razlike gre delno pripisovati specifičnosti strukture učencev posameznih šol, v večji meri pa so odraz nenotnih ocenjevalnih kriterijev in različnih stališč učiteljev do oce-

V občini je bilo v preteklem letu vključenih v tri vzgojnovarstvene organizacije 2644 predšolskih otrok, sedem osnovnih šol je obiskovalo 4897 učencev, osnovno šolo s prilagojenim programom 199 učencev, v enajstih srednjih šolah se je izobraževalo 9287 srdnješolcev, trije srednješolski domovi so nudili zavetje 826 učencem.

V osnovnih šolah je napredovalo 98% učencev, v šolah srednjega usmerjenega izobraževanja 91%.

njevanja in napredovanja učencev. Največ ponavljalcev je bilo v sedmem razredu, največ negativnih ocen pa pri matematiki, slovenskemu jeziku in tujem jeziku. Razvoj interesnih dejavnosti je šel v smer večje ekstenzitet na račun kvalitete dela. Šole namreč vedno težje pridobivajo ustrezno usposobljene zunanje mentorje za vodenje teh dejavnosti in rešujejo problem z lastnimi pedagoškimi delavci. V preteklem letu je

vsem osnovnim šolam v občini uspelo ohraniti pouk samo v dopoldanski izmeni, vendar naraščanje vpisa šolskih novincev v zadnjih letih že povzroča probleme z zagotavljanjem enozmenskega pouka osnovni šoli Majda Vrhovnik. Osnovnošolski prostor je večinoma star, slabo vzdrževan in iz higienskega vidika zanemaren, kar onemogoča dosledno izvajanje prenovljenih programov in ustrezne vzgoje učencev.

Zaskrbljujoči podatki o zdravstvenem stanju srednješolcev, ki so posledica neurejenih pogojev v katerih živijo in načina njihovega življenja, v celoti opravičujejo velika finančna sredstva, ki jih je zbrala družba z organizirano akcijo za urejanje objektov srednjih šol. Žal so sredstva zadoščala le za »rešitev« starih objektov pred propadom in niso mogla nadomestiti večletnega zanemarjanja skrbi za šolski prostor v preteklih, z ekonomskega vidika bolj ugodnih letih. Sanacija objektov ni rešila problema pomanjkanja prostora za številnejše generacije srednješolcev v zadnjih letih, ki polnijo učilnice. V preteklem letu je bilo v oddelkih srednjih šol do 36 učencev ob tem, da je več kot polovica učilnic manjša od 60 m². Neurejeno prehranjevanje in pomanjkanje telovadnega prostora (telovadnice imajo le tri od enajstih srednjih šol), še dodatno opozarja na kritične razmere, v katerih živijo in delajo srednješolci. Neurejeni prostorski pogoji srednjih šol povzročajo veliko fluktuacijo in negativno selekcijo kadra za strokovno teoretične predmete, zavirajo opremljanje šol z učno tehnologijo, onemogočajo izvajanje interesnih dejavnosti učencev in zavirajo razvoj samoupravljanja učencev in njihovo družbeno aktivnost.

V zaključku poročila je poudarjeno, da je temeljni vzrok večine problemov na področju vzgoje in izobraževanja pomanjkanje finančnih sredstev za izvajanje programov in sistemsko neresen vir financiranja.

DARINKA KABELKA-VRDOLOVEC

Sestala se bosta ZZD in zbor KS

V četrtek, 25. februarja se bosta sestala zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine. Med drugim imata na dnevnem redu predlog odloka o proračunu občine Ljubljana Center za letošnje leto in poročilo o vzgoji in izobraževanju.

V predlogu proračuna občinske skupščine so predvideni za 27% večji prihodki in odhodki v primerjavi z osnutkom. Poročilo o vzgoji in izobraževanju, katerega povzetek objavljamo, pa podrobno razčlenjuje vso problematiko na tem področju od vzgojnovarstvenih organizacij, osnovnih šol in šol srednjega usmerjenega izobraževanja.

DILEME NAŠE KOMUNALE

Zimska služba, fontana, Žale

Letos se vsega lotevamo nekako pozno. Tako bodo tudi osnutki programa dela Komunalne skupnosti ljubljanskih občin (KSLO) v tem letu obravnavani šele marca. Takrat bo torej jasno kakšni bodo programi in katere naloge bodo prednostne. Kljub temu pa smo lahko izvrtili nekatere naloge, ki bodo prav gotovo zapisane v teh programih.

Občina Ljubljana Center je navzven komunalno urejena, vendar je to varljiv občutek. Šele ko so neko ulico razkopljali si lahko ustvarimo sliko o dejanski komunalni urejenosti. Ker pa cest ne odkopavamo vsak dan, pač ne moremo z gotovostjo trditi, da je vse v redu in da nam o tem ni treba razmišljati.

Sredi zime hočemo pomlad

Pri komunalnem dinarju je posebna pomena zimska služba ter njena opremljenost in pripravljenost na posredovanje. Pri tem pa je značilna navada in zahteva Ljubljančanov, da sredi zime, ki jo simbolizira sneg, hočemo v mestu pomlad. Ne gre pravzaprav za pomlad, pač pa za pomladno urejeno mesto, kar pomeni da tudi v najbolj zakotni ulici ne sme biti niti kupčka snega. Škoda takšne navade je dvojna! Za zimsko službo porabimo veliko denarja, hkrati pa ima neprijetnosti tudi čevljarska industrija, ki usmeri del svojih letnih programov v izdelavo zimskih obutve s katero lahko prav lepo gazimo po snegu.

Razburjenje zaradi fontane

Posebno vprašanje je fontana sredi Prešernovega trga, ki je geografsko središče občine in tudi mesta. Kaj je pravzaprav s to fontano? Del sredstev, ki jih v Ljubljani zberemo za komunalno dejavnost, je 2 odstotka iz ostanka dohodka na podlagi bruto osebnega dohodka. V mestu velja dogovor, da za 50 odstotkov tega denarja občine same predlagajo programe urejanja posameznih komunalnih zadev. Tako je naša občina predlagala naj bi iz tega denarja uredili Prešernov trg. Projekt pa je občina zaupala znanemu slovenskemu arhitektu Edu Ravnikarju. Ker je bilo v javnosti veliko jeze, zakaj ni bilo javnega razpisa, je občina v javnih glasilih zapisala, da je Edo Ravnikar takšna strokovna »kapaciteta«, da ni potreben javni razpis, ampak da mu je mogoče zaupati, da bo delo opravil dobro. V projektu pa je zarisana tudi fontana, ki je dvignila toliko prahu.

Kot nam je povedal Stane Vidmar, pri KSLO nadzorni za občino Ljubljana Center, je fontana predmet posebne obravnave. Menda so se odgovorni (le kdo so to?) dogovorili, da bodo najprej postavili maketo fontane, ki bi si jo lahko Ljubljančani ogledovali in potem rekli ali so zanjo ali ne.

Sicer pa so na območju Prešernovega trga doslej že porabili 200 milijonov dinarjev za ureditev tlakovanih površin, ki so bile precej neravne. Ko so že bili pri tem delu, postavljali so namreč vročevod, so zraven položili še nekaj cevi, po katerih bi lahko curjala voda v sojeno ali nesojeno fontano. Fontana torej »visi«. Upati je, da bo o njeni usodi odločala javnost.

Drugačen pa je problem z ljubljanskim pokopališčem oziroma Žalami.

Drag projekt – denarja ni

Dejstvo je, da je treba pokopališče razširiti, saj že zdaj pokopavajo na rezervnih mestih. O delu odbora za izgradnjo Žal nam je govoril njegov predsednik, sicer vršilec dolžnosti vodje delovne skupnosti KSLO.

Kot je dejal, je izvršni svet ljubljanske mestne skupščine razpisal natečaj za nove žale. Zmagal je projekt, ki je relativno drag, sredstev zanj pa ni dovolj. Le prva etapa prve faze naj bi stala 2 milijardi dinarjev. Zato je odbor naročil projektne svetu in projektantu naj iz tega projekta izloči vse tisto kar ni najnujnejše. Tako se je cena prve etape znižala na kakšnih 1,1 milijarde. Tak denar pa je Ljubljana sposobna zbrati. Pri tem je potrebno povedati, da gre pri tem projektu za dolgoročno ureditev novih Žal, za 40 let.

V prvi etapi prve faze naj bi zagotovili 2 tisoč grobov, to je za dve leti in pol. V Ljubljani je namreč povprečno 900 pogrebov na leto. To nam je povedal Lado Svetek.

Spomenik brez temeljne funkcije

Še beseda, dve o Plečnikovih Žalah. Slišati je različna razmišljanja in predloge ter dvomljivo bojazan, da te žale propadajo. Resnica je takšna, da je v tem starem delu pokopališča malo pokopavanih, tako da bi bila vnovična oživitve teh Žal draga in predvsem neracionalna. Vse več je namreč upepelitev, tako da so potrebni novi prostori. Res pa je tudi, da je Plečnik svetovno ime, ki mu ni mogoče ničesar vzeti in ne dodati. Njegove žale so izjemno arhitekturni dosežek, na katerega smo in moramo biti ponosni. Žal pa je ta dosežek povozil čas in zato moramo še kako trezno premisliti, kako s to kulturo dediščino. Prav gotovo jo moramo varovati in vanjo vložiti toliko kot je potrebno, da ne bo propadla. Priznati pa si pri tem vendarle moramo, da so Plečnikove žale izgubile svoj prvotni namen, zato je pač potrebno ta namen spreminiti in jih razglasiti za kulturni spomenik, do katerega se bomo ravnali z vsem dolžnim spoštovanjem.

JURIJ POPOV

SEJA PREDSEDSTVA OK SZDL

Dobro pripravljeno gradivo

Predsedstvo OK SZDL Ljubljana Center je na svoji redni seji 28. januarja podprlo predlog resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Ljubljana Center v letošnjem letu. Ob tem je predsedstvo pohvalilo izvršni svet za kvalitetno pripravo gradiva, hkrati pa ugotovilo, da bi moralo biti v prihodnje še bolj konkretno in še bolj selektivno. Prav tako predsedstvo meni, da bi moralo biti besedilo krajše, s tem da bi obravnavali predvsem konkretne ukrepe za razvoj v naši občini.

V razpravi so menili, da za nekatere postavke ni jasno, kako jih bomo dosegli. Tako na primer ne moremo vedeti s čim bomo zagotovili povečani delež amortizacije v dohodku, kako naj bi spodbudili organizacije združenega dela k uvajanju perspektivnih programov, kako bomo povečali izvoz, zlasti na konvertibilno področje. Prav tako ni jasno, kako bomo uresničili usmeritve za razvoj trgovine.

Na področju družbenih dejavnosti predvideva občinska resolucija krčenje sredstev za financiranje rekreativnega dela telesne kulture. Člani predsedstva

so menili, da bi kazalo preučiti smiselnost sistemskega združevanja sredstev za telesno kulturo.

Pripombe so bile tudi za področje stanovanjskega gospodarstva, pri čemer naj omenimo predlog za sodelovanje stanovanjskega gospodarstva pri sanaciji grajskega pobočja, katerega naj bi se lotili skupaj s komunalno skupnostjo. Na področju prenove naj bi za vsako investicijo pripravili zaključeno finančno konstrukcijo. Pri investiranju na področju stanovanj je potrebno razširiti usmerjanje vseh razpoložljivih sredstev v vse možne oblike investiranja in ne samo v smislu gradnje za trg. Člani predsedstva so menili, da ne bi bilo prav, če bi del starega mestnega jedra odprodali v zasebne roke, saj bi s tem samo še bolj otežili prizadevanja na področju prenove. Po drugi strani pa so menili, da bi bila potrebna večja smelost pri posegih v dotrajani stavbni fond na področjih, ki niso predvidena za prenovo.

Kljub vsem naštetim pripombam pa so v razpravi poudarili, da je predlog resolucije pripravljen skrbno, da je problemsko usmerjen in kaže dobro strokovno podkovanost avtorjev.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA OB ZAKLJUČNIH RAČUNIH

Delavci morajo vedeti pri čem so

Zveza sindikatov tudi letos spremlja sprejemanje zaključnih računov v delovnih organizacijah. Na ta način želi doseči, da bodo vsi delavci seznanjeni z rezultati, pogoji in težavami gospodarjenja svoje delovne organizacije v minulem poslovnem letu.

Z zaostritvijo gospodarskih razmer je temeljiti vpogled v delovanje lastne delovne organizacije še toliko pomembnejši. Prav je, da delavci spoznajo vse vzroke in posledice, ki vplivajo na poslovni uspeh ali neuspeh.

Občinski sindikalni svet je tudi letos pripravil vprašalnik oziroma točke poslovnega poročila, ki naj bi jih pripravili v vseh delovnih organizacijah, da bi delavci res lahko dobili celovito sliko poslovanja in vseh elementov, ki so

vplivali nanj.

Tako naj bi posebno obdelali vpliv intervencijskih ukrepov na poslovanje posamezne OZD. Primerjali naj bi rezultate gospodarjenja z drugimi OZD dejavnosti in preverili delitvena razmerja ter spoznali problematiko oskrbe z reprodukcijskim materialom in surovinami. Proučili naj bi izrabo proizvodnih zmogljivosti, ugotovili kakšna je bila blagovna menjava s tujino in izvozna dejavnost ter se seznanili z likvidnost-

nim položajem OZD, predvsem z razmerami, ki vplivajo na poslovanje delovne organizacije. V zvezi s tem naj bi proučili stanje in obseg bolniškega staleža, število kršitev delovnih obveznosti, obseg nadurnega dela, uresničevanje samoupravnih sporazumov o usklajevanju načrtov zaposlovanja, delovanje delegacij in podobno.

Delavcem je potrebno zagotoviti celovito in natančno sliko delovanja delovne organizacije. Objektivno jim moramo poročati o vseh tistih vplivih, ki so zunaj delovne organizacije odigrali odločilno vlogo pri doseganju takšnega ali drugačnega poslovnega rezultata.

J. P.

Ob otvoritvi razstave slikarja Andreja Kosiča

Imel sem posebno srečo se osebno pogovarjati s zamejskim umetnikom slikarjem Andrejem Kosičem. Že sama otvoritev razstave, ob slovenskem kulturnem prazniku je bila za Stari Vodmat posebno doživetje. Prazniku primerne in lepe besede predsednika KK SZDL dr. Franc Kozjaka in kulturni program kvarteta »Mozaik«, nas je navdala z mislijo, da tudi mala krajevna skupnost, lahko skromno in dostojno proslavi spomin velikega sina našega naroda ter utrdi že tolikokrat izrečeno besedo, da je kultura del našega časa, nas samih. To pa bomo na Vodmatu gojili tudi v prihodnje.

Slikar Andrej Kosič je trden in zaveden Slovenec, ki s svojim umetniškim delom, preko slik prenaša naš narod in svojo ljubezen do Krasa in naših lepot širom sveta. Poleg Italije in Slovenije je razstavljal že v Londonu, Parizu, Luxemburgu, Bruslju, Krakovu, Melbourneu, Tokiu in mnogih drugih krajeh. Če vas bo pot zanesla v Italijo ga poiščete na glavnem trgu Stare Gorice.

Dokumenti za vmesne volitve

V ponedeljek, 15. februarja se je sestala predsedstvo občinske konference SZDL in obravnavalo priprave na volitve nosilcev individualnih funkcij v družbenopolitični skupnosti in v silih naše občine. Med drugim je sprejelo sklep o sklicu občinske

kandidacijske konference in določilo predlog njenega poslovnika, ter obravnavalo predloge evidentiranih možnih kandidatov. Gradivo, ki ga je sprejelo predsedstvo, objavljamo v posebni prilogi.